

31. Konklusioner: Dogmer og fordomme

Kunstnernes Grundlov? En misvisende titel på ophavsretsloven efter min mening. I praksis undergraver domstolene og monopolerne helt systematisk kunstnernes rettigheder og hindrer samtidig borgerne i at få adgang til værkerne. Til hvilket formål? I FDV's tilfælde er det berettiget at overveje, om det var til gavn for selskaberne i FDV.

De farlige fordomme

Var den udførlige gennemgang af de tre retssager virkelig nødvendig? Hvad var læren af de foregående 252 komplicerede sider?

Det er vigtigt at forstå, hvordan det virkelig foregår ved domstolene til forskel fra den idealsituation, vi er opdraget til at tro på. Det passer desværre ikke, hvad Eva Smith sagde i eksemplet i forordet, at "dommerne dømmer efter lovene", men det er alligevel et fastslået dogme, der alt for sjældent udfordres.

Ingen interesserede sig for, hvad der skete i videobranchen, da udlejningen af videofilm var på sit højeste. Var det fordi, at udvalget af film var tilfredsstillende for de fleste? Der var ikke danske tekster på de importerede film, så var det uden betydning af den årsag? Spiller det ind, at manipulationerne "blot" drejede sig om nogle få milliarder kr., og at de kun ramte videoudlejerne og deres kunder?

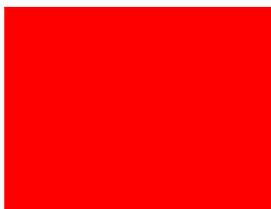
Det kan være farligt at tænke sådan. Det er vigtigt at forstå monopolernes og domstolenes adfærd, hvis man vil forstå årsagerne til, at det er gået så galt med forbrugerpriserne, og hvis man vil løse de problemer, der er beskrevet i kapitel 2. Der står veritable formuer på spil i spørgsmålet om regional konsumtion. Hvis man ikke er klar over, hvordan domstolene håndterede manipulationerne i videobranchen, vil man heller ikke forstå den vanvittige fortsættelse, der endte med at give den internationale industri en hidtil uset kontrol over verdenshandelen.

Man skal være klar over, at moderne ophavsret hverken handler om kunst eller kunstnere. Moderne ophavsret har den funktion, at internationale virksomheder og selskaber har beføjelser til at kontrollere verdenshandelen. De kan begrænse konkurrencen og berige sig ved hjælp af overpriser på deres varer. Det bemærkes, at de ikke nødvendigvis har haft noget at gøre med skabelsen af værkerne, og at de kun sjældent bidrager til den kunstneriske mangfoldighed, som politikerne angiveligt forsøger at fremme med tildelingen af de immaterielle rettigheder.

Hvis man vil rette op på ulighederne i verden og fremme et mere lykkeligt og bedre fungerende samfund, er man nødt til at forstå, hvordan tingene hænger sammen. Svindlerne ønsker ikke, at politikerne forstår dette, og de propaganderer massivt for at fastholde allerede indgroede fordomme, så min største udfordring er at trænge igennem disse fordomme. Galileo Galilei og Charles Darwin havde et lignende problem, idet også de forskede i emner, man ikke havde megen viden om, og også deres resultater kolliderede med de etablerede dogmer og fordomme, og først da de blev tilsidesat, fik vi en bedre forståelse for den verden, vi lever i.

CNN's reklamespot

Jeg vil indlede opsummeringerne og vurderingerne med nogle oplevelser, der var med til at åbne mine egne øjne. Et gammelt reklamespot fra CNN gjorde særligt indtryk på mig. Det bestod af et billede af en rød farve og en hypnotisk stemme, der igen og igen gentog: "This is the colour blue."

This is the colour BLUE
This is the colour BLUE
This is the colour BLUE

Min første tanke var, at det var noget pjat, men forklaringen kom øjeblikket efter, da en normal stemme forklarede:

"If you never listen to more than one opinion,
sooner or later you're going to believe it."

Dette princip har fungeret i årtusinder. Selv i vore dage er det ikke svært at finde mennesker, som trods århundreders videnskabelig forskning er overbevist om, at Jorden blev skabt på seks dage for seks tusind år siden alene af den grund, at de har fået dette fortalt igen og igen af mennesker, de stoler på.

Med tilsvarende styrke er mange danskere overbevist om, at Danmark som retssamfund overgår de fleste andre lande. I Danmark kan man være sikker på, at det går rigtigt til ved domstolene. Korruption er noget, der forekommer i de andre lande. I Danmark bliver man kun dømt ved domstolene, hvis man er skyldig. Når der er afsagt en dom, er der ingen grund til at diskutere, hvad der virkelig er sket.

Girafsprogsstatistik

De fleste tror på dette, selvom de aldrig har prøvet at være part i en retssag, og selvom de aldrig selv er blevet bedømt af en dommer. De har blot årene igennem fået at vide, at Danmark stort set er korruptionsfri, og det bekræftes årligt i en stor international undersøgelse, der faktisk ikke er meget andet end en afstemning om vores opfattelse af os selv. Ikke overraskende hylder vi gerne os selv og bevarer på den måde positionen som det mest korruptionsfri land i verden (side 11).

Det hører til sjældenhederne, at kårningen behandles kritisk i pressen, men det skete dog af Lotte Folke Kaarsholm i Informations leder den 4. december 2013. Måske viser afstemningen i virkeligheden, at danskerne er de mest godtroende?

Girafspogsstatistik

Så blev det flagdag i Danmark igen. Ikke den for vores udsendte soldater, og heller ikke den med at vi er verdens lykkeligste land, men den hvor vi sammen med organisationen Transparency International fejrer, at Danmark igen i år er det mindst korrupte land i verden. Kåringen blev fejret i de fleste medier i går.

Ritzau forklarede, hvordan målingen laves på den måde, at 100 point gives til lande, som er totalt fri for korruption, og at ud af de fem bedste lande lå Danmark og New Zealand som nr. 1 med hver 91 point. Berlingske mente, at »Danmark kan endnu en gang bryste sig af at være det land i verden, hvor korruption har de trangeste kår«. P1 Morgen kunne forklare, at målingen sker på »parametre som magtmisbrug, hemmelige aftaler og bestikkelse i den offentlige sektor«.

Hvad ingen af dem og heller ikke Transparency International Danmarks formand, Knut Godfredsen, i P1 Morgen forklarede, var, at korruptionsmålingen hverken kan måle magtmisbrug, hemmelige aftaler, bestikkelse i den offentlige sektor, eller hvor frit et land er for korruption. For den er nemlig ikke en måling af korruption, men en måling af opfattelser (hos erhvervsfolk og eksperter) af korruption. Deraf navnet: *Corruption Perceptions Index*.

Information, 4. december 2013

Danmarks husregler

En anden øjenåbner var tavlen med husregler, der hang på væggen i Bogcentralen, hvor jeg som dreng købte *Anders And & Co*. Jeg fattede det ikke. Jeg husker tydeligt, at jeg ofte tænkte på, hvad det skulle betyde. Hvis chefen har uret, har han netop ikke altid ret!

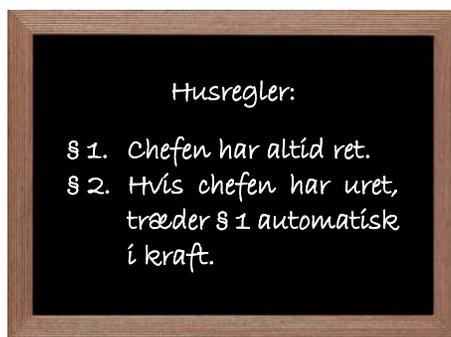
Jeg forstod det først, da jeg selv blev bedømt af domstolene i injuriersagen og havde omskrevet reglerne en smule:

§ 1: Danmark er et retssamfund.

§ 2: Hvis embedsmænd eller dommere misbruger deres magt eller lyver og manipulerer, træder § 1 automatisk i kraft.

Min omskrivning er de fortvivlende husregler, Danmark reelt regeres efter ved domstolene og på Christiansborg. Det er på forhånd besluttet, at Danmark er et retssamfund. Det kan der ikke pilles ved, og dermed er Danmark blevet et af de lande i verden, hvor det er sværest at *afsløre* korruption.

Danmark er et regulært slaraffenland for svindlere af Johan Schlüters type, for husreglerne forhindrer, at dommerne retter fejlene, selv når de er påvist.

Hvor demokratiske er domstolene?

Det er tankevækkende, at der er så stor forskel på de forslag, der skulle realisere det indre marked, og som medlemsstaterne derfor vedtog, og domstolenes måde at gribe reglerne an på.

Kunstnernes Grundlov

Politikerne mener det sikkert, når de påstår, de vil beskytte kunstnerne og kunstværkerne. Ophavsretslovens ordlyd følger "droit d'auteur"-modellen. Politikerne har med åbne øjne og et klart defineret mål valgt at beskytte kunstværkerne i § 3. Et flertal stemte for at give ophavsmanden en udlejningsret i § 23, stk. 3. Der var ikke tvivl om, at Kommissionen refererede til kunstnerne i forslaget til låne/lejedirektivet, da ophavsmændene fik tildelt en uoverdragelig ret til vederlag for udlejning af deres værker, og på den baggrund blev direktivet enstemmigt vedtaget af medlemsstaterne i EU. Hvordan blev det så administreret af domstolene?

Beskyttede ophavsretslovens § 3 mod pan&scan af filmværker?	Nej
Forhindrede udlejningsretten, at pan&scan-versioner blev udlejet?	Nej
Sikrede udlejningsretten, at letterbox-versioner måtte udlejes?	Nej
Blev ophavsmændene spurgt, når deres film blev udlejet?	Nej
Modtog ophavsmændene vederlag, når deres film blev udlejet?	Nej
Anerkendte domstolene filminstruktøren som ophavsmand?	Sjældent

EU's Grundlov

I kapitel 5-7 har jeg gennemgået baggrunden for Det Europæiske Fællesskab, som et stort flertal af Folketinget ønskede at være en del af, og som også et stort flertal af befolkningen i 1972 ønskede at være en del af (63,4 % stemte for, og 36,6 % stemte imod). Ifølge Kommissionen er det afgørende for Fællesskabet, at konkurrencen fungerer. Der er etableret en fælles domstol, der alene må fortolke EF-traktaten, fordi det er den eneste måde, der sikrer, at EF-traktaten fortolkes på samme måde i hele Fællesskabet. Hvordan administreres dette så af domstolene?

Håndhæver de danske domstole forbuddet mod markedsopdeling?	Nej
Opfylder de danske domstole EF-traktatens forelæggelsespligt?	Nej

FDV's Grundlov

Branchens direktører mødtes på Johan Schlüters kontor for at blive enige om et regelsæt, der ville give dem kontrol over alle danske videoudlejere og forhindre dem i at udleje videofilm fra konkurrenterne i de andre EU-lande. Ikke én eneste folkevalgt politiker var med til at lave de regler, der via obligatorisk autorisation gav FDV fuld kontrol over udlejerne, og uden offentlig autorisation overvågede FDV's kontrollanter som en anden privat politistyrke selv videoforhandlerne.

Håndhævede domstolene FDV's selvbestaltede regelsæt?	Ja
--	----

Dommernes systematik

Det sker selvfølgelig, at dommere er nødt til at vurdere en situation og træffe en afgørelse. Når fakta vurderes i forhold til lovgivningen, er det kendetegnende for et retssamfund, at dommernes skøn er velbegrunderet og forholdsvist forudsigeligt. Det må ikke være vilkårligt, hvad der udpeges som rigtigt eller forkert.

Man kan være enig eller uenig i, om Sydney Pollack havde givet tilladelse til, at *3 Days of the Condor* måtte vises på tv i en lemlæstet udgave, fordi han ikke protesterede udtrykkeligt, selvom han vidste, at pan&scan var en mulighed. Også selvom han nok ikke var klar over, at værket nød en særlig beskyttelse i Danmark. Jeg accepterer, at domstolene kan anlægge den linje, at man skal protestere, hvis man vil undgå, at passiviteten udlægges som accept.

Problemet er, at dommerne systematisk vurderer til fordel for industrien og til skade for kunsten, kunstnerne og samfundet. Samme tankegang ville være ført til, at udlejningen af videofilm i England selvfølgelig skete med Warners accept. Var det ikke en nærliggende mulighed, at videokassetterne blev udlejet, når køberen blev opfordret til det både via en tekst på selve kassetterne og via en påklippet mærkat på omslaget med "Manufacturer's Recommended Rental Price" (side 80)? Vil en tekst, der siger, at videogrammet ikke må udlejes uden for EU, ikke normalt opfattes sådan, at det er i orden at udleje det inden for EU (side 304)?

Warner agerede på det britiske udlejningsmarked, det mest effektive i EU, hvor alle så fordelene i, at vederlaget for udlejning blev indkalkuleret i salgsprisen, men Warner var også en del af en stærk industri, der gerne ville opdele EU-markedet, og dommerne fjøede Warner ved at gå imod deres egen tidligere tankegang. Ingen var i tvivl om, at Sydney Pollack hadede pan&scan-versionen af sin film, mens Warner havde al mulig grund til at elske videoudlejning. Alligevel var det Sydney Pollack, der ifølge dommerne havde givet accept, mens Warner ikke havde!

Vurderingen af FDV's licensaftaler er lige så ulogisk. Rettighederne er klart afgrænsede, og de må ej heller ifølge ophavsretsloven fortolkes udvidende. Formålet er at undgå tvist mellem de forskellige licenstagere. Rettens fortolkning af de licensaftaler, der ifølge teksten omfatter "one-half inch (1/2") videocassettes in the PAL television system in the Danish, Finnish, Norwegian and Swedish subtitled language version only" gav selvfølgelig problemer for Pioneer og Lightning, og den harmonerer meget dårligt med ordlyden i ophavsretslovens § 27.

Ophavsrettens overgang til andre. Almindelige bestemmelser.

§ 27. Ophavsmanden kan med den begrænsning, der følger af § 3, helt eller delvis overdrage sin ret til at råde over værket. Overdragelse af eksemplarer indbefatter ikke overdragelse af ophavsretten. Har ophavsmanden overdraget en anden ret til at gøre værket tilgængeligt for almenheden på en bestemt måde eller ved bestemte midler giver overdragelsen ikke erhververen ret til at gøre det på andre måder eller ved andre midler.

De skjulte fakta

Postmodernister kan finde på at hævde, at der ikke findes objektive sandheder, at det hele afhænger af øjnene, der ser, eller vinklen, problemstillingen anskues fra. Måske findes der filosofiske eksempler på dette, men der findes også objektive sandheder, altså fakta, som ikke kan gøres til genstand for diskussion.

Her er en håndfuld centrale fakta, det er lykkedes for dommerne at holde skjult i årtier til trods for, at de fleste af dem er lette at verificere selv den dag i dag.

1. Der fandtes ingen særlov om udlejning af filmværker i 1984-1988

Under FDV's angreb på Erik Viuff Christiansens udlejning (årene 1984-1988) var der ingen særlov om udlejning af filmværker i den danske ophavsretslov.

2. Fogedforbuddet blev nedlagt efter de generelle bestemmelser i § 2

Fogedforbuddet mod Erik Viuff Christiansens udlejning blev i 1984 nedlagt efter de generelle bestemmelser i § 2, efter at retten havde undersøgt § 23, men ikke § 25, og positivt vurderet, at filmværker *ikke* var omfattet af § 23.

3. I Warner-sagen var udlejningsretten underlagt konsumptionsprincippet

Den lov, som parterne var enige om jf. Østre Landsrets forelæggelseskendelse til EU-Domstolen, var formuleret, så retten til at tillade eller forbyde udlejning "ikke konsumeres ved rettighedshaverens salg af et eksemplar af værket, men først når han har tilladt, at værket udlejes." Altså konsumtion ved samtykke.

4. Ingen fik betaling i forhold til antallet af udlejninger

Hverken i Danmark eller i England fik nogen betaling i forhold til antallet af udlejninger. Både i Danmark og i England betalte videoudlejeren et fast beløb pr. eksemplar, og beløbet var uafhængigt af, hvor tit eksemplaret blev udlejet.

5. Det var ikke forbudt at sælge udgivne filmværker før 1989

Dommerne dækkede over manipulationen af Folketinget under indførelsen af § 23, stk. 3, ved at skjule, at det ikke var forbudt at sælge film på det tidspunkt. Ingen skrev Jakob Stegelmanns vidneforklaringer ned. Alle så bort fra, at FDV i 1986 indrømmede, at de ikke kunne røre salget af LaserDiscs. Uanset kulturminister Grethe Rostbølls frimodige kriminalisering af Real Tasa Film fandtes ingen eksempler på, at videresalg af udgivne filmværker var blevet forhindret.

6. FDV's adfærd begrænsede samhandelen

De problemstillinger, Johan Schlüter beskrev for EU-Domstolen - at udlejning er skadelig og derfor forbudt, og at hver udlejning fordrer betaling - påvirker ikke samhandelen. De var bare opfundet til lejligheden og havde intet at gøre med virkeligheden, hvor udlejningsretten blev udøvet sådan, at samtykke blev nægtet for importerede film, så samhandelen med udlejningsfilmene gik i stå.

Prisen for myndighedernes adfærd

I del 3 er vist, at ophavsretslovens praktiske virkning var, at tilfældige købmænd, der ikke havde været involveret i skabelsen af værkerne og heller ikke havde ydet et økonomisk bidrag til deres produktion, fik foræret en konkurrencebeskyttelse, som i sidste ende gjorde dem ineffektive og svage. Til gengæld blev danskerne, i hvert fald for så vidt det gjaldt film på video, efterladt med

et mindre udvalg,
højere priser
og ringere kvalitet.

Var det naivt af mig at tro, at domstolene, EU-Kommissionen, Konkurrencerådet, regeringen, Folketingets ombudsmand, Folketinget eller pressen ville interessere sig for overgrebene mod videoforhandlere, ophavsmændene og filmkunsten - og dermed overgrebene mod alle, der holder af film?

Jeg så mystificeret til, da Johan Schlüter og Peter Schønning i de følgende år i stedet for at blive retsforfulgt vandt yderligere anseelse, blev forfremmet og fik tildelt flere og flere betroede poster, hvorfra de kunne manipulere på så stor skala, at det har påvirket den økonomiske udvikling i negativ retning.

Jeg vidste ganske vist, at Johan Schlüter befandt sig i en position, hvor der blev lyttet til ham, men det var først efter landsrettens dom i injuriesagen, at det gik op for mig, hvor langt dommerne vil gå for at dække over ham. Det viste sig i de efterfølgende år, at dommerne reagerede på mine afsløringer ved at dømme mig til at betale større og større erstatninger til FDV.

Det mest skræmmende ved historieforfalskningen om retstilstanden er den ildhu, hvormed myndighederne dækker over den, for hvordan kan man undgå at spørge sig selv: Hvad dækker de ellers over? Kan man stole på dem overhovedet?

Jakob Stegelmann afgav forklaring i retten ikke mindre end tre gange. Mogens Christensen filtrerede den kontroversielle del om André Poulsens forgæves forsøg på at bremse parallelimporten fra, mens Arildsen og Vestre Landsret ikke engang lod det fremgå af retsbogen, at Jakob Stegelmann havde afgivet forklaring. Ida Heide-Jørgensen lagde navn til den opfattelse, at § 25 ikke omfattede filmværker, men det var tydeligvis et forsøg på retrospektivt at tilpasse fortolkningen af loven til den etablerede praksis, som hun hverken kunne eller ville ændre.

Det havde været mere troværdigt at kalde mit salg frem til 1989 ulovligt, hvis der var grebet ind mod det dengang, eller hvis det var lykkedes for André Poulsen at få standset Jakob Stegelmanns parallelimport. Selvom dommerne hjalp med at dække over løgneren for Folketinget, da Johan Schlüter manglede en særlov om udlejning af film i § 23, ændrer det hverken på løgneren for EU-Domstolen eller EU-rettens forbud mod at opdele markedet. Det afføder blot nye manipulationer og nye løgne. Vi er nået dertil, at Vestre Landsret selv fortolker EU-retten til gavn for monopolerne i stedet for at spørge EU-Domstolen. Og det koster danskerne dyrt.

Om konspirationsteorier

I underholdningsindustriens fantastiske fortællinger om de verdensomspændende konspirationer mødes skurkene i al hemmelighed og fordeler magten og pengene imellem sig. Hvis nogen svigter det hemmelige broderskab, bliver der gjort kort proces med forræderen på spektakulær vis.

Sådan foregår det næppe i den virkelige verden. Jeg påstår ikke, der har været holdt en række hemmelige møder, hvor dommere lige fra Retten i Aalborg og til EU-Domstolen har siddet og aftalt at undergrave de folkevalgte politikeres ønske om at fremme og beskytte kunstværkerne til glæde for alle borgere og samtidig belønne de kunstnere, som beriger samfundet med deres frembringelser.

Der er heller ikke tale om, at den mægtige underholdningsindustri systematisk betaler dommerne penge under bordet mod til gengæld at få dem til at se bort fra lovgivningen. Et relevant spørgsmål dukker op: Hvad kan så forklare dommernes adfærd?

Denne bog adskiller sig fra de fleste bøger ved mængden af dokumenter, der er gengivet i stedet for blot at blive refereret. Det er nødvendigt, fordi jeg behandler tabubelagte emner og forholder mig kritisk til dogmer om embedsmændenes og domstolenes troværdighed. Hvis jeg uden dokumentation fortalte, hvordan det foregik, ville ingen tro på mig af den simple grund, at mine fortællinger er i strid med de etablerede dogmer. Det er ikke behageligt for nogen at blive udfordret på den måde, de opfatter verden, så hvis ikke dokumentationen er skudsikker, vil fortællingerne om virkeligheden uden videre blive afvist som utroværdige.

Jeg har arbejdet på denne bog siden samtalen med Lars Borberg i 2013, da jeg blev dømt til at betale erstatning til FDV for at have parallelimporteret film. Jeg havde håbet på ærlige dommere, så der kunne sættes et punktum på sagen, og jeg kunne starte på en frisk, men sådan gik det ikke. Efter dommen stod det klart, at der er vigtigere ting på spil end mig og min handel med importerede film.

Jeg har ikke skrevet bogen for at fortælle historier om dysterne med FDV og myndighederne. De er uinteressante i sig selv, men de har givet mig en indsigt, jeg ikke bare kan ignorere. Jeg har en forklaring på den svage økonomiske vækst, som *aldrig* drøftes politisk.

“With Great Power Comes Great Responsibility” er Spider-Mans motto, og jeg kan se, hvordan den økonomiske krise på mange områder rammer uskyldige og magtesløse mennesker. Lad os lave det tankespind, at en person får en genial idé, der kan gøre en ende på alverdens krige og hungersnød. Alt taler for, at hans idé aldrig vil blive ført ud i livet. Han vil blive mødt med enorm skepsis og få svært ved at få nogen til at lytte, og han vil blive bekæmpet af alle dem, der profiterer af krig og sult og nød, og i sidste ende er det jo dem, der styrer verden. Politikere agerer i den forbindelse som “nyttige idioter” med deres dogmer og fordomme, som de værner om med fundamentalistisk styrke. Noget af det vanskeligste er at få politikerne til at tage skyklapperne af og forholde sig til den virkelige verden.

Korruption i praksis

Jeg har ikke hyret detektiver til at skygge Johan Schlüter for at finde ud af, hvem han har talt med. Jeg kan regne ud, at han har haft noget at gøre med regeringens indlæg på baggrund af hans egen forklaring om den tillid, Kulturministeriet havde til ham, og de enslydende, men fundamentalt anderledes beskrivelser af ophavsretsloven, der blev givet til EU-Domstolen i Warner-sagen.

Jeg har heller ingen skjulte videooptagelser af møder mellem Johan Schlüter og Kommissionen eller embedsmændene fra de regeringer, der afgav indlæg for EU-Domstolen i Laserdisken-sagen, men indlæggene afslører i sig selv, at de ikke forholder sig til det præjudicielle spørgsmål, men i stedet tegner det billede, FDV behøvede for at kunne aflede opmærksomheden fra markedsopdelingen.

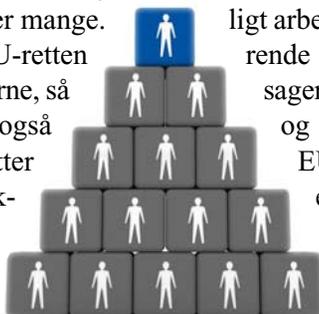
Man kan stille en serie spørgsmål af typen: Var det virkelig et problem for den britiske regering, at HEX ville sælge britiske videoprodukter i Danmark, eller at Pioneer ville lancere LaserDisc-systemet i Europa med basis i Storbritannien?

Der findes næppe fornuftige svar på de spørgsmål eller gode forklaringer på, hvorfor de fire medlemslande og Kommissionen skød så langt ved siden af målet. Mit bud på en forklaring er, at det var det, Johan Schlüter ønskede, og han havde indflydelse nok til at få sine ønsker opfyldt. Jeg kan selvfølgelig ikke bevise det, men indiciene er overvældende. Endnu har ingen givet en bedre forklaring på de bemærkelsesværdige skriftlige indlæg til EU-Domstolen i Laserdisken-sagen.

Konklusionen er, at den internationale industri enten har formået at placere sine egne folk på de centrale poster i embedsværket i regeringerne og i Kommissionen eller har vundet regeringernes og Kommissionens tillid i en sådan grad, at de reelt kontrollerer indholdet af de indlæg, embedsmændene afgiver i de enkelte sager. Det er man nødt til at være klar over og forholde sig til, hvis man som politiker vil have succes med det europæiske projekt. Det er nemlig som om, at der findes to meget forskellige kommissioner:

Kommission 1

Kommissionen består af 27 mennesker, idet hver medlemsstat udpeger ét medlem hvert femte år. Genvælg er muligt. Deres opgaver er mange. De skal kontrollere, at EU-retten overholdes i medlemsstaterne, så de er et slags politi. De er også politikere, idet de fremsætter forslag til love, f.eks. direktiver, der skal sikre, at det indre marked gennemføres korrekt overalt.

Kommission 2

De 27 ambitiøse politikere kan ikke klare det hele selv, så de har ansat 33.000 embedsmænd, som til dagligt arbejder sammen med et tilsvarende antal lobbyister. I konkrete sager, som når klager behandles, og der skal skrives indlæg til EU-Domstolen, reagerer disse embedsmænd, og det ses i praksis, at de ofte handler i direkte strid med de 27 politikeres ønsker.

Indoktrinering

Mogens Christensen, Arildsen, Ida Heide-Jørgensen, dommerne i Vestre Landsret, ombudsmanden og juristerne i Konkurrencerådet var næppe blevet dommere, retspræsidenter eller ombudsmand eller var blevet topjurister i det offentlige system, hvis de var totale tumper. Men de opførte sig sådan, når det vedrørte forståelsen af FDV's udlejningsmonopol.

Jeg opfatter deres reaktion mere som et resultat af Johan Schlüters succes med den systematiske hjernevask, han udsatte dem for, end manglende intelligens. De vidste ikke bedre. Deres lærdom var podet ind i deres bevidsthed. Det er heller ikke sådan, at alle mennesker var uintelligente, dengang de var overbevist om, at solen kredsedede omkring Jorden. Det er beskrevet i Guds egen bog, og enhver kan kigge op på solen og selv konstatere, at den bevæger sig hen over himlen i løbet af dagen. Da Galilei støttede forestillingen om, at det er Jorden, der roterer rundt om solen, var det så meget i strid med den tillærte opfattelse af verden, at man godt kan forstå, at det var mere tillokkende for den katolske kirke at latterliggøre Galilei end at lytte til ham. Og sådan reagerer magthaverne stadig.

Den korte forberedelsestid i fogedretten

Pudsigt nok fik jeg den bedste behandling ved den laveste ret, nemlig fogedretten. Jeg var tættest på at få medhold ved dommerfuldmægtig Michael Lyng Jensen. Han var ikke rigtig dommer endnu, snarere en slags praktikant, men han udførte arbejdet fordomsfrit og grundigt. Han lod mig tale på retsmødet i en sådan grad, at Torben Steffensen bemærkede, at rekvisitus procederede sagen to gange - først ved Jørn Rasmussen og så ved mig selv, og det havde han egentlig ret i. Michael Lyng Jensen tænkte sig også om længe, før han afsagde kendelsen.

Hvis ikke FDV havde fået det ønskede fagedforbud, var der næppe kommet en sag ud af det, men det var ikke den unge dommerfuldmægtiges skyld. Problemet var den meget korte forberedelsestid, der dels betød, at jeg ikke kunne nå at læse de fremlagte bilag - herunder den famøse retsmøderapport fra EU-Domstolen - og dels betød, at jeg ikke fik drøftet svarskriftet med den famøse subsidiære påstand med min advokat. Jeg er ikke sikker på, at Michael Lyng Jensen havde nedlagt forbud, hvis ikke han havde fået den mulighed foræret. Jeg gad nok vide, hvordan han havde forholdt sig til manipulationen ved EU-Domstolen, hvis han havde fået muligheden, for han var ikke lige så stor en bangebuks som de øvrige dommere.

Michael Lyng Jensen var anderledes. Han viste sig at være den eneste dommer, som i retssagerne mod FDV loyalt også gengav dokumentation, der ikke støttede FDV's påstande. I fagedsagen drejede det sig om de fremlagte licensaftaler, der ret beset viste, at FDV's rettigheder umuligt kunne omfatte mine LaserDiscs. På grund af den manglende forberedelsestid var min advokat imidlertid kommet til at give ham et utilsigtet halmstrå, som han selvfølgelig greb. Det var på grund af de øvrige dommere, at markedsføringen af LaserDiscs i Danmark blev ødelagt.

Michael Lyng Jensen og Læsehesten

Min vurdering af Michael Lyng Jensen er ikke blot et udslag af nostalgi. Han var en af de sjældne dommere, som tænkte sig om og traf en selvstændig afgørelse, selvom han derved kom til at trodse Johan Schlüter.

Kort efter retssagernes start i foråret 1992 besøgte jeg min leverandør i USA, og jeg vendte hjem til den besked, at Lars Christensen havde spurgt efter mig. Da jeg var dreng, tilbragte jeg utallige timer i Bogcentralen, det lokale køb/salg/bytte-antikvariat, hvor jeg købte bøger og tegneserier. Jeg holdt mig gode venner med personalet, for det hændte, jeg havde brug for, at de lagde et manglende nummer af ugebladet *Fart & Tempo* til side til mig, når det kom ind brugt. Sådan lærte jeg Lars at kende. Nogle år senere overtog han butikken, gav den navnet Læsehesten og flyttede til lokalerne på den anden side af gaden.

Lars havde spurgt efter mig, fordi FDV havde angrebet hans køb/salg/bytte af videobånd. Da jeg opsøgte ham for at høre om problemet, var det allerede løst. Han havde vundet sagen, og det var gået hurtigt. Fogedretten, dvs. Michael Lyng Jensen, afviste FDV's krav om forbud og havde i stedet dømt FDV til at betale 5.000 kr. i sagsomkostninger til Lars, som forklarede:

- Dommeren var godt inde i tingene. Han slog lige ned på en paragraf, og så var det klaret. Det var en ny paragraf, som advokaten fra FDV slet ikke kendte til!

Jeg læste kendelsen og kunne se, at Torben Steffensen havde været på spil igen. Han havde som sædvanlig ført sig frem som ophavsmand og påstået, at "FDV har alle rettigheder," men denne gang var han kommet op imod dommerfuldmægtig Michael Lyng Jensen, som ikke havde glemt gennemgangen af § 23, stk. 3, nogle måneder tidligere (side 173). Noget havde jeg alligevel fået ud af anstrengelserne.

Fordomme, sjusk og dovenskab

Hvem vidste, hvad der foregik, og hvem var "bare" nyttige idioter? Johan Schlüter var arkitekten, der satte det hele op, og Torben Steffensen var i de år den kyniske løjtnant, der førte an i angrebene på mig, Erik Viuff Christiansen, Ove Jensen, Kaj Nordsøn og Lars Christensen. Han var meget overbevisende, men også arrogant. Det var en stor fejl, at han fremlagde EU-Domstolens retsmøderapport og FDV's licensaftaler. Jeg havde ganske vist gættet, hvad der stod i licensaftalerne, men nu står det også i kendelsesprotokollen for Retten i Aalborg, FS 152/92, og det var retsmøderapporten, der afslørede hele komplottet. Jeg vidste ikke engang, at der fandtes en retsmøderapport. Johan Schlüter var måske aldrig blevet afsløret, hvis ikke Torben Steffensen havde fremlagt retsmøderapporten i fogedsagen?

Mogens Kockvedgaard og Peter Schønning var på Johan Schlüters hold. De vidste, hvad der foregik, og de dækkede aktivt over forbrydelsen, men tilsammen sad de på så mange topposter, at de kunne kontrollere alt, der havde at gøre med ophavsret og konkurrenceret. De øvrige aktører kan meget vel "bare" have været så dovne og fordomsfulde eller tillidsfulde, at de fungerede som nyttige idioter.

Mogens Christensen (injuriesagen i byretten)

Måske var jeg for Mogens Christensen en landsbytosse, og domsforhandlingen var en slags fridag? Hans største bekymring var, om han kom sent hjem, hvis jeg fik lov til at gennemgå alle bilag. Den simple sandhed er sandsynligvis - jeg kan jo ikke vide det med sikkerhed - at han stolede så meget på Johan Schlüter, at resultatet var givet på forhånd. Han hørte intet. Han læste intet. Han forstod intet.

Lilholt & Co. (injuriesagen i landsretten)

Lilholt skjulte ikke, hvad han mente om mig. Han indledte domsforhandlingen med at bebrejde mig, at jeg spildte rettens tid. Hans holdning var klar fra starten, og diskussionerne med ham viste, at han ikke havde forberedt sig.

Det kom utvivlsomt bag på ham, at jeg havde svar på alt, og hans respekt for mig voksede i løbet af domsforhandlingen. Jeg er sikker på, at det var imod hans forventning, at der pludselig var reel mulighed for, at jeg kunne bevise, at FDV's monopol ikke var i overensstemmelse med EU-retten. Først da gik sagens alvor op for ham, og i en slags panik valgte han at forbyde min bevisførelse.

For mig var Johan Schlüters manipulationer en integreret del af etableringen af FDV's monopol, men er det tænkeligt, at Lilholt ikke havde forstået det? Han nåede kun så langt i sin forståelse af problemet, at FDV måske var gået lidt for langt, men han kunne ikke acceptere, at Johan Schlüter havde gjort noget forkert, endsige ulovligt - og med vilje! Det undrede mig, at han bedømte Johan Schlüters tre udtalelser og derved udstillede sig selv, men måske læste han dem slet ikke? Måske forstod han ikke betydningen? Men den havde han jo afskåret mig fra at forklare nærmere! Dommen afspejler reelt blot de tre dommers fordomme.

Selvom der måtte være et problem med fagedforbuddet mod min udlejning af LaserDiscs, kunne de ikke i deres vildeste fantasi forestille sig, at Johan Schlüter bevidst havde gjort noget ulovligt. Som landsretten ofte gør, når den ikke vil tage stilling, henviste den til byrettens afgørelse, selvom det i den situation var absurd.

Justitsministeriet og Den Europæiske Menneskeretskommission

Det er tænkeligt, at ingen i Justitsministeriet satte sig ind i sagen. De så en borger, der havde skældt ud på en af landets højt respekterede advokater og var dømt for det i to instanser, så de gav mig standardafvisningen, der henviste til "en konkret vurdering" uden at ane, at mine udtalelser netop ikke var konkret vurderet. Da jeg klagede, supplerede de med standardbegrundelserne om "rækkevidden af en lovbestemmelse" og "afklare væsentlige tvivlsspørgsmål i teori eller praksis" uden at opdage, at det præcis var det, bogen og udtalelserne handlede om!

Sagsbehandleren ved kommissionen læste sikkert blot landsrettens dom, hvor der står, at EU-retten er uden betydning. Og når EU-retten er uden betydning, er det selvfølgelig i orden at afgrænse sagen til det væsentlige! Måske fandt han det slet ikke nødvendigt at læse min redegørelse? Og derfor er afgørelsen tossedum.

Arildsen (udlejningssagen i byretten)

Det blev næsten øjeblikkeligt afsløret, at Arildsen var meget fordomsfuld, for han startede domsforhandlingen med at fastslå, at FDV havde eneretten til distribution i Danmark, så ville jeg være så venlig at forklare mit problem! Da han på forhånd havde bestemt, at FDV havde alle rettighederne i Danmark, kunne Lightning alene af den grund ikke have nogle rettigheder, selvom det var deres udgivelser!

Arildsen adskilte sig fra de andre dommere ved at interessere sig for sagen, og han ændrede holdning. Han ville ikke gå så langt som at drøfte Johan Schlüters adfærd i Warner-sagen, men jeg fik respekt for ham, idet jeg kunne se, hvor meget det krævede at stå imod presset. Han havde rådført sig hos både Kulturministeriet og Konkurrencerådet, der begge bakkede fuldt op om Johan Schlüter. Arildsen var enestående, idet han var den eneste dommer, som tillod, at *noget* blev undersøgt.

Ida Heide-Jørgensen (udlejningssagen i byretten)

Ida Heide-Jørgensen var aldeles uinteresseret. Hun gik kun op i, at hun stod med en fogedsag, der ikke var lukket efter så mange år, og det lagde hun ikke engang skjul på. Hun forstod ikke, at jeg ikke adlød FDV. Hun havde ingen forståelse for, at min mission var at afsløre, at FDV's praksis var ulovlig. Tværtimod var det for hende en skærpende omstændighed, at jeg kendte til FDV's praksis.

Domsforhandlingen med hende var den mest deprimerende oplevelse til dato. Hun var ikke decideret uvenlig, men hun var totalt blank - og bedøvende ligeglad.

Vestre Landsret (udlejningssagen)

Vestre Landsrets dommere var fjendtlige, næsten hævngherrige fra starten. Måske havde de ligesom Lilholt en opfattelse af, at jeg spildte deres tid. De opførte sig fra starten, som om de ville sætte mig på plads. Der var den absurde retsafgift, der ikke blev beregnet af sagens værdi, som loven foreskriver, men af sagens værdi ni år tidligere. Der var gebyret på 750 kr. for oplysningen om, at appel af Vogters afgørelse krævede tilladelse. Der var vilde sagsomkostninger til FDV og Warner, hvis beskedne indsats var at protestere imod Jakob Axel Nielsens ankestævning samt kort at meddele retten, at der intet nyt var i mine omhyggelige redegørelser. Og der var en bizar berammelsestid på 6 timer til hele domsforhandlingen.

Hver gang jeg så en afgørelse fra Vestre Landsret, lød Lilholts ord i mit hoved: "Vi kan ikke sige til vores kolleger og de advokater, som er en del af systemet, og som har tilladt denne praksis igennem 14 år, at de er dumme."

Poul Erik Nielsen (Sydney Pollack-sagen)

Poul Erik Nielsen var simpelthen en bangebuks. Jeg blev tydeligt diskrimineret af de krav, jeg skulle opfylde, mens FDV's forhandlere blæste på loven. Han valgte den for ham letteste udvej, nemlig at nægte mig adgang til en domstolsprøvelse.

På de følgende sider gennemgås andre reaktioner, jeg har mødt igennem årene.

Pressens reaktion

Jeg har nævnt, at jeg sendte rapporten om svindelnummeret ved EU-Domstolen til Jyllands-Posten, lige før jeg tog toget til Esbjerg på vej til London. Jeg troede, det ville blive en stor skandale, som jeg ville læse om i aviserne i London.

Hvilket antiklimaks! Jeg havde forinden ringet til Jyllands-Posten og varskoet erhvervsredaktør Sune Salling-Mortensen. Da jeg ringede til ham efter min flugt til London, havde han ganske vist modtaget rapporten, men han viste ikke nogen interesse i at læse den. Senere ringede han og spurgte, hvad jeg havde tænkt, han skulle gøre ved den. Kunne han ikke selv se det? Hvor tit sker det, at regeringen hjælper en privat organisation med at svindle for mange millioner?

“Hvis du ønsker det, kan jeg sende en journalist, og så kan vi måske lave en historie om dig,” foreslog han. “Det er ikke mig, der er interessant,” svarede jeg. Det var ikke en David-mod-Goliat historie, jeg var ude efter. Redaktionschefen på Aalborg Stiftstidende var heller ikke interesseret, så jeg udgav rapporten som bog, *Sådan tjener man 1 milliard kr.*, og jeg sendte eksemplarer af den til pressen.

Det kom der kun en enkelt reaktion ud af. Kurt Rasmussen fra Jyllands-Posten var handicappet og bundet til sin kørestol, men avisen gav ham frihed til at lave dybdeborende arbejde, og han havde fået fært af en historie. Han ville gerne besøge mig, så jeg kunne sætte ham ind i, hvad det hele gik ud på.

Ud over kulturjournalist Lars Borberg, der havde anmeldt bogen, var han den eneste, der viste interesse. Men cool, hvis svindelnummeret kunne afsløres i en erhvervsavis som Jyllands-Posten. Sammen gennemgik vi sagerne fra A-Z. Han var nysgerrig og interesseret, og han fik adgang til al min dokumentation.

Da der ikke skete noget i temmelig lang tid, ringede jeg til ham. Jo, han havde skrevet en artikel og afleveret den til sin redaktør, men så skete der ikke mere. Der strandede historien.

Folketingets ombudsmand

Folketingets ombudsmand er en kontrolinstans for den offentlige forvaltning. Han er valgt af Folketinget til at behandle klager over offentlige myndigheder, og man kan som borger klage til ham, hvis man mener, en myndighed har overtrådt loven eller begået fejl i forbindelse med behandlingen af en sag. Jeg mente, at det var tilfældet, da Kulturministeriet hjalp med at føre EU-Domstolen bag lyset, men daværende ombudsmand, Hans Gammeltoft-Hansen, afviste at undersøge noget.

Ud fra en samlet vurdering på baggrund af disse forhold har jeg besluttet ikke at iværksætte en nærmere undersøgelse af Deres klager. Jeg henviser til ombudsmandslovens § 6, stk. 4, hvorefter ombudsmanden afgør, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse.

Kristeligt Folkeparti

Min henvendelse til Kulturudvalget med *Sådan tjener man 1 milliard kr.* førte ikke til noget, så jeg trak på familiens indflydelse. Mine forældre var engageret i Kristeligt Folkeparti, hvor min far var folketingskandidat, og min mor med i hovedbestyrelsen. Hun fik arrangeret et møde på Christiansborg med Flemming Kofod-Svendsen, der var partiets formand. På mødet deltog også partiets jurist, Karen Halskov.

Karen Halskov kunne ikke se noget problem i, at Kulturministeriet rådførte sig med Johan Schlüter, når han var den, som vidste mest om ophavsret. Hun mente, at han sagtens kunne skelne mellem FDV's og Danmarks interesser. Flemming Kofod-Svendsen sagde, at de ville drøfte spørgsmålet i folketingsgruppen, men de endte med at beslutte, at det var for stor en mundfuld for det lille parti.

Kristeligt Folkepartis folketingsgruppe har på et møde drøftet mulighederne for at tage sagen op. Men vi må desværre erkende, at med en gruppe på kun 4 medlemmer er det umuligt for os at tage os af så omfattende en sag ved siden af det normale folketingsarbejde.

Kristeligt Folkeparti til Laserdisken, 21. oktober 1992

Forbrugerorganisationerne

Kunderne var oprørte over indgrebet i udlejningen af LaserDiscs. Per Jensen, min ven fra London, der bragte mig i forbindelse med Erik, sagde efter injurienesagen, hvor bogens afsløringer viste sig ikke at give mig andet end ballade: "Det er helt vildt, at de forfølger dig på den måde. De skulle hellere give dig en medalje!"

Går FDV's og andre monopolders adfærd ud over forbrugerne? Ja, selvfølgelig. De rammes både på priser og udvalg, når monopolerne jager små konkurrenter bort, men den sammenhæng kunne eller ville forbrugerorganisationerne ikke forstå.

Materialet giver os ikke umiddelbart anledning til at foretage os noget, idet der er tale om en strid mellem to eller flere erhvervsdrivende.

Forbrugerstyrelsen til Laserdisken, 6. oktober 1992

Forbrugerrådet er som bekendt en forbrugerorganisation. Det ligger derfor uden for vore rammer at gå ind i de erhvervsdrivendes forhold. Vi returnerer de indsendte papirer.

Forbrugerrådet til Laserdisken, 23. februar 1993

Konkurrencerådet

Sådan tjener man 1 milliard kr. og min rapport til Folketingets ombudsmand var de mest udførlige værker om svindelnummeret på det tidspunkt. Sidste mulighed var at gå til Konkurrencerådet, men jeg var træt af at skrive rapporter, redegørelser og bøger, som ingen alligevel læste, så jeg bad om et møde.

Overtrædelserne af EF-traktatens konkurrenceregler var det oplagte problem, og det burde interessere Konkurrencerådet, men Kulturministeriets medvirken til svindelnummeret ved EU-Domstolen fandt jeg også alvorligt. Var det acceptabelt for politikerne, at regeringen hjalp FDV med at knuse den frie videobranche?

Kim Behnke havde allerede været til stor hjælp for mig, og jeg var glad for, at han viste så meget interesse for problemet, at han gik med til at deltage i mødet med Jytte Boesgaard og Hans Kierkegaard fra Konkurrencerådet.

Det blev en surrealistisk oplevelse. Jeg fortalte, hvad det handlede om, og jeg gennemgik dokumentationen. De sad og smilede pænt. De var godt informeret i forvejen og havde bl.a. læst FDV's vedtægter. De forklarede mig, at der ikke var noget i vejen for, at FDV indførte leveringsnægtelse over for mig. Det kom bag på mig, så jeg læste op fra Kommissionens eget materiale, *Konkurrencepolitikken i det indre marked*, hvorfra jeg havde fået en ganske anden opfattelse.

- Den kan du ikke regne med, sagde Jytte Boesgaard overraskende. De vidste dog ikke, at jeg havde klaget til Kommissionen, og det undrede dem, at sagen ikke var behandlet endnu. Jytte Boesgaard kendte også til låne/leje-direktivet, der på det tidspunkt lige var vedtaget, men det tillagde hun ikke nogen betydning.

Jeg kunne af og til se på dem, at de ikke kunne følge mig. Så gik jeg tilbage og prøvede igen. Flere gange udbød de: "Åh, nu forstår jeg," men det blev mere og mere klart, at de ikke forstod noget som helst. Det var som at tale til en dør. Deres slutreplik understregede fiaskoen. Efter flere timers møde kunne jeg se, at jeg havde spildt deres tid, og jeg undskyldte på vejen ud, hvortil de svarede:

- Nej, nej, det har været meget spændende at høre på dig. Men du står med en dårlig sag. Hvis du vil have loven ændret, bør du gå til politikerne!

Jamen, jeg vil ikke have loven *ændret*. Jeg vil have loven *overholdt*!

Bagefter var Kim Behnke klar i sin kritik: - Du taler folk i søvn. Sagen er ikke mere kompliceret, end den kan stå bag på et frimærke, men de er da ligeglade. Du skal ikke regne med, at de er interesseret i, at en filmglad tosse fra Aalborg skal belære dem om konkurrenceret. De gør ikke mere ved den sag.

Jeg har gennemset din bog "Sådan tjener man en milliard", den tilhørende dokumentationssamling samt den klage, du har sendt til Folketingets ombudsmand. Jeg kan imidlertid ikke se, at der heri ligger forhold, der giver anledning til at tage sagen op til bedømmelse efter den danske konkurrencelov.

Mødet med Jens Fejø

I perioden 1992-1994 drøftede jeg sagen med utallige “eksperter”. Jeg var enig med Anders Hjulmand i, at det ville være en fordel med eksperthjælp, hvis Johan Schlüters manipulationer skulle afsløres. Jeg var så uheldig at starte med Mogens Koktvedgaard og gik således lukt i løvens hule. Pioneers direktør arrangerede et møde med deres advokat, men for hende var Johan Schlüter en kær kollega og den førende ekspert på området. Hun kunne ikke drømme om at gå imod ham.

Det begyndte at blive klart for mig, at ingen havde undersøgt noget som helst. Alle havde slugt Johan Schlüters udlægninger råt. Det blev bekræftet af et møde med professor Jens Fejø, som udover at være betragtet som ekspert i ophavsret og konkurrenceret havde repræsenteret Erik Viuff Christiansen under FDV’s andet angreb efter vedtagelsen af ophavsretslovens § 23, stk. 3, (side 138). Han burde have et vist forhåndskendskab til problematikken, så jeg opsøgte ham.

Han overraskede mig allerede under vores første samtale over telefonen, hvor han skråsikkert fastslog, at EU-Domstolen havde afgjort, at udlejningsretten ikke var en kvantitativ handelsrestriktion efter artikel 30.

- Jamen, det står i dommen, sagde jeg. - Udlejningsretten blev i retssagen mod Erik godkendt som en undtagelse efter artikel 36.

Det afviste han blankt, men imod betaling ville han gerne møde mig.

Mødet blev en sær oplevelse. Han havde repræsenteret Erik under FDV’s andet angreb, men han havde alligevel ikke engang læst EU-Domstolens dom.

Han ville forklare mig, hvordan tingene hang sammen, men vi skulle lige have afklaret misforståelsen om artikel 30 først, og til hans overraskelse havde jeg ret. Han var stadig indstillet på at vise mig, hvor jeg tog fejl, så han spurgte: - Hvad er dit problem med § 23, stk. 3, når EF-Domstolen har godkendt den?

- Jeg har intet problem med § 23, stk. 3, men man kan ikke sige, at det var den, EF-Domstolen behandlede, for den blev først indført et år efter dommen!

Der var ingen grænser for hans uvidenhed. Han vidste simpelthen ikke, hvad der foregik, og hans argumentation stemte ikke engang med Torben Steffensens. Jens Fejø var overbevist om, at EU-Domstolen havde accepteret, at samhandelen blev påvirket, mens Torben Steffensen i retssagen gjorde sit bedste for at lade som om, at det ikke var tilfældet. Jens Fejø mente, at konkurrencereglerne ikke gjaldt, fordi der var tale om udlejning. Jeg var målløs, og det mærkede han.

- Det er min opgave at spille Djævelens advokat, sagde han udglattende, som om det undskyldte, at hans forklaringer hele tiden blev afvist af faktatjek.

Jeg var totalt groggy, da jeg forlod mødet. Jeg vidste ikke, hvor vigtigt det var for Anders Hjulmand, om der var “eksperter”, der var enige med mig. Jeg skrev dog en udførlig rapport om mødet og Jens Fejøs holdninger. Anders Hjulmand læste rapporten og sagde til min lettelse: - Ja, ham kan vi så ikke bruge.

Mødet kostede mig 6.500 kr. plus moms. Jeg var kun hos ham et par timer, og han havde tydeligvis ikke forberedt sig. Der er gode penge i at kalde sig ekspert!

Jens Fejø og Claus Gulmann

Jens Fejø havde repræsenteret Erik Viuff Christiansen, men havde ikke selv læst EU-Domstolens dom igennem. Skuffende, at jurister kan være så slødede.

Også EU-dommer Claus Gulmann var en kæmpe skuffelse. På mødet på hans kontor efter den mundtlige forhandling forstod han, hvad sagen gik ud på, og han omtalte sig selv som ekspert på området. Han havde rang af afdelingsformand. Han havde noget at skulle have sagt. Hvorfor forsvandt så det element, at flere rettighedshavere har udlejningsret, ud af sagen? Hvorfor valgte EU's dommere en løsning, som ikke alene blokerer for gennemførelsen af det indre marked, men som ingen var interesseret i at gennemføre i praksis?

Det er en separat gåde - ved EU-Domstolen og ved de danske domstole - at de alle (undtagen Arildsen) nægtede at anerkende det faktum, at der ikke fandtes en særlov om udlejning af filmværker i den danske lovgivning før 1989. De så også bort fra, at fagedforbuddet mod Erik var baseret på § 2, fordi § 23 ikke omfattede filmværker, og at § 25 ikke blev undersøgt. Selvom det i dag er klart, at historien om særloven i Warner-sagen stammer fra Johan Schlüter, fordi han ville undgå konkurrence fra de britiske videokassetter, vil ingen se det i øjnene. Hvorfor?

Under research til denne bog fandt jeg en misvisende artikel om Warner-sagen i *Ugeskrift for Retsvæsen*. Det ligner Johan Schlüter-propaganda, men ifølge UfR er artiklen, som er fuld af faktuelle fejl, skrevet af Claus Gulmann og Jens Fejø. Allerede i 1989 havde de to fået sagen fuldstændig galt i halsen.

Claus Gulmann og Jens Fejø: Nye EF-regler og -domme i 1988

379

Domstolen fik lejlighed til i en sag forelagt af Østre Landsret at tage stilling til et tilsyneladende noget vanskeligere spørgsmål. Problemets baggrund var forskellige regler i Storbritannien og Danmark vedrørende beskyttelsen af videogrammer. Den danske lovgivning giver producenten af et videogram bedre beskyttelse end den engelske lovgivning gør det. Efter engelsk ret er det således, at producenten, når han har solgt et eksemplar, må acceptere, at købere erhvervsmæssigt kan udleje det pågældende videogram. Anderledes i Danmark. Her kan producenten forbyde erhververen af videogrammet af udleje dette erhvervsmæssigt. En dansk videoforhandler havde i Storbritannien købt en videoudgave af James Bond-filmen »Never Say Never Again«, havde importeret den til Danmark og havde udlejet den. Filmens danske rettighedshaver fik nedlagt fagedforbud mod denne udlejning. For EF-Domstolen gjorde den danske videoudlejer gældende, at et sådant forbud stred mod EØF-traktatens art. 30.

Han henviste til Domstolens praksis, hvorefter sådanne forbud ikke kan nedlægges, når værket lovligt er markedsført på eksportmarkedet med rettighedshaverens samtykke. Domstolens generaladvokat var enig i dette synspunkt. EF-Domstolen var det ikke. De anvendte danske regler var nok handelshindrende. Men de var ikke diskriminerende på grundlag af nationalitet. Lovgivningen fandt anvendelse forskelsløst på videogrammer produceret i Danmark og i udlandet. Sondringen efter dansk ret gik på anvendelsen af de pågældende videogrammer. Udlejningsmarkedet er et særskilt og væsentligt marked for rettighedshaverne. De grunde, der ligger bag den danske lovgivnings sondring mellem de forskellige anvendelser, er efter EF-Domstolens opfattelse beskyttelsesværdige. Det er beskyttelsesværdigt at yde rettighedshaverne en særlig beskyttelse af retten til udlejning af videogrammer (dom af 17.5 i sag 158/86, Warner Brothers Inc. og Metronome ApS mod E.V. Christiansen).

Det fremgår pudsigt nok af artiklen, at den danske lovgivning gav producenten en bedre beskyttelse i Danmark. De kan ikke have undersøgt den danske lovgivning, for den gav ikke producenten beskyttelse overhovedet. Måske Claus Gulmanns dom kan føres tilbage til denne artikel og forklare, at EU-Domstolen så bort fra, at § 23, stk. 3, vedrørte ophavsmanden, altså filminstruktøren?

Også Jens Fejøs misforståelse om artikel 30 fremgår af artiklen. Da jeg mødte ham, var han skræsikker på, at EU-Domstolens uenighed med generaladvokaten vedrørte forbuddet i artikel 30. Han var noget rystet i sekunderne efter, jeg havde påvist for ham, at det ikke var tilfældet. Deres uenighed gik ud på, om retten til at beskytte sig mod udlejning var velbegrundet efter artikel 36. Generaladvokaten mente ikke, det var tilfældet, idet Warner havde lagt et vederlag for udlejning på salgsprisen, men her brillerede EU-Domstolen efter min opfattelse. Den ville ikke underkende en national lovgivning under de beskrevne forhold. I givet fald havde den jo også ramt det velbegrundede forbud mod udlejning af CD-plader!

Johan Schlüters manipulation kan kun delvist forklare deres vildfarelser, som også skyldes mangelfuld research. Da Claus Gulmann stødte ind i sagen igen som dommer, ville han så skjule sine egne fejl, eller var han "bare" for fordomsfuld til at se virkeligheden i øjnene? Da de skrev artiklen, troede de tydeligvis, at der var en særlig lov, som gav Warner og Metronome ret til at kontrollere udlejning, og at EU-Domstolen havde godkendt dette. De tænkte ikke på retten til at undgå et udlejningsmarked, sådan som musikbranchen havde ønsket sig, men på retten til at kontrollere det danske udlejningsmarked efter FDV's model.

Begrundelsen for den misforståede uenighed er selvsagt også forkert. Det blev af Østre Landsret lagt til grund for besvarelsen af det præjudicielle spørgsmål, at eneretten udøves på samme måde for importerede som for indenlandske videogrammer. Så påvirker loven selvfølgelig ikke samhandelen - i hvert fald ikke mere end et generelt forbud mod salg af hash påvirker samhandelen med hash.

Udlejningsmarkedet for film var et væsentligt marked, men Johan Schlüters argumentation i Warner-sagen gik ud på, at Eriks udlejning var forbudt, fordi den var skadelig. Johan Schlüter ville ikke have betaling pr. udlejning. Han ville bare have Eriks udlejning forbudt. Han understregede flere gange, at reglerne ikke var handelshindrende. I artiklen er Johan Schlüters argumentation fra Warner-sagen blandet sammen med hans senere propaganda i Danmark.

Forklaringen fik mig til at tænke på en bemærkning, Torben Steffensen kom med under kæremålet i Vestre Landsret i 1992. Han argumenterede med, at reglen ikke strider mod EU-retten, fordi man skal spørge rettighedshaveren, uanset om man vil udleje en dansk eller en importeret kassette. Jeg tænkte, at det var noget vrøvl. Det sikrer netop ikke en fri samhandel. Samhandelen vil gå i stå, hvis man får afslag, hver gang man vil udleje en importeret kassette!

Artiklen bærer præg af, at de hverken læste ophavsretsloven, baggrunden for fagedforbuddet eller EU-Domstolens dom. Tilsyneladende havde Johan Schlüter forklaret dem, hvad sagen gik ud på, og på dét grundlag havde de skrevet artiklen!

Min samtale med Kommissionen

Jeg var utilfreds med Kommissionen. Allerede i 1989 havde jeg sendt en udførlig, veldokumenteret klage over FDV's etablering af monopolet. Med henvisning til den øjeblikkelige trussel, som Erik Viuff Christiansen og Risskov Bibliotek stod over for, havde jeg bedt om hurtig indgriben. Hvad gjorde Kommissionen?

Intet - udover at orientere Johan Schlüter og videresende hans svar til mig! To år senere var jeg så havnet i en besværlig retssag, jeg helst havde undgået. Da jeg klagede igen i 1993, skete der heller ikke noget. Efter Kommissionens afslag på mit ønske om et møde, skrev jeg og spurgte, hvad der var sket med min klage fra 1989. Og pludselig, den 1. august 1996, blev jeg ringet op af en mand.

Måske staver jeg navnet forkert, men det lød som Suenson. Han præsenterede sig som belgier, men han talte udmærket dansk. Han ringede til mig uofficielt. Han havde fået kendskab til sagen, men det var ikke hans sag. Han havde blot påtaget sig opgaven at prøve at få mig til at trække klagen tilbage igen.

- Er du klar over, hvor mange klager Kommissionen får? Er du klar over, hvor mange folk der er ansat til at behandle alle de klager? spurgte han.

Næh, det var jeg naturligvis ikke. Jeg fik at vide, at Kommissionen fik mange klager, og min klage var et særligt problem på grund af de mange bilag, jeg havde sendt med. Det ville være meget besværligt for Kommissionen at behandle sådan en klage. Det ville i hvert fald tage meget lang tid. Kommissionen var nødt til at prioritere, og den havde faktisk kun tid til at behandle principielle spørgsmål.

Han forsøgte at få mig til at se dum ud ved at klage, og det irriterede mig.

- Hvis det er så stort et problem for Kommissionen at behandle klager, bør det fremgå af det brochuremateriale, Kommissionen sender ud, for jeg har bare gjort det, Kommissionen anbefaler i brochurematerialet, sagde jeg og henviste til de mange publikationer fra Kommissionens informationskontor, som jeg havde læst og reageret på. Så blev der helt stille et stykke tid, men efter nogle sekunder blev stilheden efterfulgt af en kunstig skraldlatter.

- Så det er det, du er ude på, sagde han langsomt og eftertænksomt, som om der gik en prås op for ham. - Du er bare ude på at udstille Kommissionen!

- Nej, jeg klagede til Kommissionen i overensstemmelse med vejledningen, fordi FDV's adfærd er et stort problem for videobranchen og bibliotekerne. Hvis Kommissionen ikke har ressourcer til at behandle klager, bør den ikke opfordre borgerne til at klage. Jeg ville i den grad ønske, at klagen var blevet behandlet.

- Ved du hvad? Jeg kommer fra Belgien, og jeg har boet i Danmark i mange år, fortsatte han. - Der er én ting, jeg har lært af at leve mange år i Danmark, og det er, at der er visse ting, man må affinde sig med!

“Der er visse ting, man må affinde sig med,” skrev jeg ned i min notesbog. Man skal så også affinde sig med, at der er så stor forskel på de folkevalgte politikere, der slås for at få EU til at fungere, og de ca. 30-40.000 embedsmænd, som omgås lobbyisterne til dagligt, at man næppe tror, de tilhører den samme organisation?

Konkurrenceankenævnet

Laserdisken-sagen fik bizar betydning i en afgørelse afsagt af Konkurrenceankenævnet med Jens Fejø som medlem den 8. maj 2007. Flex Medie havde klaget over den aftale, bibliotekerne havde indgået med producenter og distributører om eneret til levering af film og multimedieprodukter til bibliotekerne. Konkurrence-Rådet havde først konstateret, at konkurrencen ikke fungerede, men afviste så alligevel klagen med den begrundelse, at udlån og udlejning har en særlig karakter jf. Laserdisken-sagen!

Derimod havde tv-vært Henrik Dahl intet til overs for FDV, da de påstod, at en mindstepris for udlejning ikke var ulovlig, da konkurrencereglerne ikke gjaldt for udlejning! Se klipet i *Rene ord for pengene* fra den 30. august 2000.

danskjultekorruption.dk/video10

Opsummering

Muligvis består EU-Domstolen af Europas bedste jurister, men de savner i så fald basal viden om den virkelige verden og almindelig sund fornuft. Tilsyneladende overvejer de heller ikke konsekvenserne af deres afgørelser.

Vi får nok aldrig en forklaring på EU-Domstolens mærkværdige håndtering af Arildsens præjudicielle spørgsmål, men vi kan skue tilbage på konsekvenserne af dens fortolkning af harmoniseringsdirektivet om udlejning og konstatere, at de faktiske resultater blev de stik modsatte af de angivne mål:

Udlejningsmarkedet i Danmark forblev et 100 % isoleret marked.

FDV kontrollerer principielt stadig, hvem der har adgang til markedet.

Som konsekvens forblev priserne høje, og udvalget forblev begrænset.

Udlejning af LaserDiscs blev aldrig tilladt i Danmark.

Ingen beskyttede de udlejere, som blev nægtet adgang til udlejningsmarkedet.

Den af EU-Domstolen valgte løsning blev ikke gennemført noget sted i EU.

Rettighedshaverne fik aldrig et vederlag i forhold til antallet af udlejninger.

Ophavsmændene fik aldrig et vederlag for udlejningen af deres værker.

FDV's økonomiske fiasko

Mon FDV's enestående kontrol og totale mangel på konkurrence igennem årene førte til, at videobranchen i Danmark blomstrede? Var den danske videobranch mere effektiv end den britiske, der var og er præget af frihed for forhandlerne?

European Video Review nr. 2/1992 indeholder en statistisk oversigt over den totale omsætning af salgskassetter og udlejningskassetter for årene 1990 og 1991 i EU's medlemsstater inkl. Danmark og Storbritannien. Man får et fingerpeg, hvis man tager den totale omsætning og dividerer med indbyggertallet. Det giver et tal for, hvor mange penge forbrugerne i de to lande i gennemsnit brugte på video.

	Rental 90	Rental 91	Sale 90	Sale 91
Danmark				
Screen Digest	\$53.000.000	\$44.600.000	\$19.400.000	\$19.600.000
IVF/FDV	\$44.062.500	\$38.906.250	\$14.062.500	\$25.468.750
Kagan World	\$46.000.000	\$37.000.000	\$14.000.000	\$24.000.000
Gennemsnit	\$47.687.500	\$40.168.750	\$15.820.833	\$23.022.917
Storbritannien				
Screen Digest	\$1006.600.000	\$865.400.000	\$555.100.000	\$582.600.000
IVF/BVA	\$1007.142.857	\$971.428.571	\$580.357.143	\$669.642.857
Kagan World	\$979.000.000	\$893.000.000	\$496.000.000	\$529.000.000
Gennemsnit	\$997.580.952	\$909.942.857	\$543.819.048	\$593.747.619

European Video Review Issue 2: Video By Numbers, juli 1992

Tillægget *Video By Numbers* opremser branchens indtægter, som de er anslået af tre kilder: Screen Digest, den nationale brancheorganisation og Kagan World. De tre tal varierer lidt, så jeg har taget gennemsnittet. Befolkningen var i 1990 ifølge Globalis på 5.140.000 i Danmark og på 57.214.000 i Storbritannien.

Tallene er angivet i \$, men det gør ikke noget. Tallene skal blot sammenlignes, så det kan vurderes, om 10 år med kontrol har været mere effektivt end 10 år med frihed: Den danske videobranche opnåede i de år ca. det halve af videobranchen i Storbritannien, når det gjaldt om at få forbrugerne til at bruge penge på videofilm i stedet for bøger, sodavand og tivolibesøg, eller hvad de ellers brugte penge til. Det har tilsyneladende ikke hjulpet på omsætningen at forhindre innovative folk som Kaj Nordson i at få videofilmene ud i de små kiosker. Høje priser og hård kontrol har ikke i udpræget grad lokket dygtige erhvervsfolk til videobranchen, og leveringsnægtelserne ser ikke ud til at have ført større omsætning med sig.

Er det overraskende? Går det imod den økonomiske teori, at erhvervsfrihed, som tillader enhver at starte sin egen virksomhed med mulighed for at udnytte udlejningens salgsfremmende virkning, vil øge både udlejning og salg?

Det mener jeg ikke. Leveringsnægtelse - FDV's mest anvendte redskab - fører sjældent til mersalg. Er man enig i Kommissionens bemærkninger i Konkurrence-Nyt (side 61), kan det ikke undre, at resultatet var så dårligt for den danske videobranche. Trist, at den lyttede til Johan Schlüter. FDV's omfattende kontrol og de mange retssager gavnede i virkeligheden kun Johan Schlüters advokatkontor.

DK i forhold til UK	1990: DK	1990: UK	1991: DK	1991: UK
Udlejning pr. indbygger	\$9,3	\$17,4	\$7,8	\$15,9
Salg pr. indbygger	\$3,1	\$9,5	\$4,5	\$10,4